

TILSYNSRAPPORT

Børnehaven Damstræde

Børnehave

Damstræde 46, 9220

99823621 /99823621

Dato for tilsyn: 11-10-2021

Dato godkendt: 29-10-2021

Godkendt af: Mette Kristensen

Rapporten er dannet den: 11-09-2023

Område

Øst

Deltagere

Mona, pædagog

Signe, pædagog

Helle, pædagogisk leder

Karin Andreasen, dagtilbudsleder

Thomas, forældrebestyrelsesmedlem

Mette Kristensen, Tilsynsførende

Pædagogisk personale omtales i det efterfølgende som 'pp'

Pædagogisk leder omtales i det følgende som 'pl'

Forældrebestyrelsesmedlem omtales i det følgende som 'fb'

Læsevejledning

Denne rapport afspejler tilsynspraksis gældende for dagtilbud 0-6 års området i Aalborg Kommune. Centralt for det pædagogiske tilsyn er, at det sker ud fra en kontrol- og udviklingsorienteret tilgang, med det formål at understøtte den fortsatte kvalitetsudvikling i dagtilbuddet. Tilsynet sker hvert 2. år.

Der henvises til Koncept for pædagogisk tilsyn- på det samlede 0-6 års område Aalborg Kommune:

<https://www.aalborg.dk/media/12621662/koncept-for-paedagogisk-tilsyn.pdf>

Rapporten indeholder dels elementer fra dialog, observation og eventuelle udviklingspunkter.

Dialogen tager afsæt i temaerne: Det fælles pædagogiske grundlag, Tidlig opsporing, Sociale fællesskaber der rykker, Sprog, Sundhed og Overgange.

Observationen knytter sig særligt til temaet Sprog.

Udviklingspunkter fremsættes af den samlede deltagerkreds.

Ud fra ovenstående vurderes arbejdet og indsatserne med temaerne ud fra et vurderingsgrundlag bestående af vurderingskriterie(r) for det enkelte tema, og indplaceres efterfølgende på følgende niveauer:

Fuldstændig opfyldelse

Der er ingen væsentlige bemærkninger - Kræver ikke, at der præsteres ekstraordinært, men angiver, at kriteriet er fuldt ud opfyldt.

Omfattende opfyldelse

Der er få mindre væsentlige bemærkninger - Indsatsen tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Delvis opfyldelse

Der er få væsentlige bemærkninger - Indsatser tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Begrænset opfyldelse

Der er væsentlige bemærkninger - Der er behov for en ny indsats på de bemærkede områder.

Utilstrækkelig opfyldelse

Der er adskillige væsentlige bemærkninger - På de bemærkede områder skal ny indsats iværksættes.

Endeligt sammenfatter konklusionen det centrale for tilsynets indhold.

Konklusion fra tilsynet

Generelt:

Det vurderes generelt, at der arbejdes med den lov- og forvaltningsmæssige ramme for alle temaer. På baggrund af den beskrevne pædagogiske læreplan, observation og tilsynsdialog efterlades der indtryk af, at der arbejdes bevidst med afsæt i Det fælles pædagogiske grundlag og den beskrevne pædagogiske læreplan. Det vurderes, at der er overensstemmelse mellem den beskrevne pædagogiske læreplan, observation og tilsynsdialog.

Der efterlades indtryk, af at der arbejdes bevidst, reflekterende og evaluerende med at skabe pædagogisk praksis med fokus på børns trivsel og læring gennem hele dagen såvel i de daglige rutiner, planlagte aktiviteter som i den børneinitierede leg. Der efterlades ud fra dialogen indtryk af, at institutionen arbejder med en inkluderende tilgang til børnefællesskaber.

Der arbejdes med de tre læringsrum i forbindelse med børns leg samt en bevidsthed om pædagogisk personales rolle i forbindelse med legen. Foruden at give plads til børneinitierede lege og aktiviteter, arbejdes der også med at rammesætte børnegrupper i mindre fællesskaber. Det vurderes, at institutionen har en høj faglig kvalitet i arbejdet med sprog og sprogstimuli - både ift. organisering af sproggrupper, pp's bevidsthed om at være sproglige rollemodeller samt ift. indretning af fysiske sprog miljøer ude og inde. Det vurderes, at institutionen har et stort fokus på forældresamarbejde og forældreinddragelse med udgangspunkt i åbenhed og gennemsigtighed i formidling.

UDVIKLINGSPUNKTER:

Tilsynet peger på følgende:

Det fælles pædagogiske grundlag: Set i lyset af, at institutionen står overfor snarligt lederskifte, kan der med fordel fortsat arbejdes med refleksion ift. arbejdet med det pædagogiske grundlag i praksis jf. §8, herunder arbejdet med barnesyn, pædagogiske læringsmiljøer, leg og læring samt sammenhængen til Den pædagogiske læreplan - dette for at bevare den pædagogiske kvalitet.

Tidlig opsporing: Ift. institutionens eget opmærksomhedspunkt omkring formidling til forældre, kan der med fordel arbejdes videre med refleksion omkring denne del.

Sociale fællesskaber der rykker: Der kan med fordel fortsat arbejdes med inddragelse af børneperspektivet ift. barnets egen oplevelse af at være inkluderet - dette som en væsentlig del af arbejdet med principperne for Sociale fællesskaber der rykker.

Sundhed: Der kan med fordel arbejdes videre med inddragelse af børnenes stemmer, når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv jf. §8 stk. 7 - dette for at kvalificere det i forvejen gode arbejde med denne del.

Dialogspørgsmål

---

1 - Dagtilbuddets forberedelse forud for tilsyn

1.1 - Hvordan er der arbejdet med forberedelse forud for tilsynet?

Besvarelse

PI fortæller, at alle har læst konceptet og fået mulighed for at komme med tilbagemeldinger. PI og de to pp som deltager på tilsynet har efterfølgende haft dialog.

PI fortæller, at de i efteråret 2021 har udarbejdet ny læreplan, hvor de bl.a. har reflekteret og haft fælles fordybelse ift. barnesyn, da de var/er en forholdsvis ny personalegruppe.

---

2 - Observation for temaet sprog- med inspiration fra Læringmiljømodellen

Centralt for børns sprogtiltagelser er, at:

Læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

2.1 - Processer

Der observeres på gensidige interaktioner.

A). Hvordan henvender pædagogisk personale sig til børnene.

B). Hvordan sætter pædagogisk personale ord på det, der sker i rutinesituationer og aktiviteter.

Besvarelse

Tilsynet ankommer på uanmeldt observation fredag d. 8/10 ca. 8.15. Alle børn og 3 pp (heriblandt pl) er på legepladsen, kort efter møder yderligere 1 pp ind. Der foregår både voksen- og børneinitieret leg.

Bil-leg :

Det observeres, at pp og 8 børn er sammen om en bil-leg, hvor de har et bil p-hus/garage og herudfra har de bygget en bil-bane med lange brædder, som lægger mellem tre borde. Det observeres at pp i legen:

- guider og anviser og bruger fokusord ift. temaet i legen: 'så skal den op på **værkstedet**', 'den skal til **mekaniker** og **repareres**'

- veksler mellem at tale og lytte til børnenes initiativer (**5 TURTAGNINGER**)

Børneinitieret leg ved klatrestativ:

Tre af de yngste børn går sammen med 1 pp. Et af børnene spørger pp, om hun vil se, at det kan kravle op. Pp siger: 'ja det vil gerne se x'. Da barnet er kravlet op, siger pp: 'kan du kravle ned selv x, det kan være, du skal vende dig om'. Barnet kravler ned, mens pp kigger på, og da barnet er nede anerkender pp barnet: 'super godt x'.

Pp italesætter herefter egen handling: 'jeg går hen til sandkassen, I kan gå med'. Pp og de tre børn går hen til sandkassen, hvor 4 børn er i gang med en leg. Pp er nysgerrig på legen og spørger: 'hvaaaa, er det her en restaurant'. Et barn svarer: 'nej det er et slot, det er forbudt for piger' og jager pp væk for sjov. Pp griber barnets initiativ og begynder at løbe, mens de griner sammen.

Et af de yngste børn, som kigger på henvender sig til pp og vender tilbage med at ville hoppe ned fra klatrestativet: 'vil du se mig hoppe', siger barnet. Pp svarer: 'ja, jeg vil rigtig gerne se dig hoppe'. De går hen til klatrestativet igen og pp italesætter barnets handling: 'det så vildt ud x'.

Rollemodel: Et barn ankommer med sin mor på legepladsen. Pp ved klatrestativet italesætter egen handling: 'der kommer x, jeg skal lige hen og sige godmorgen til x'.

2.2 - Læreplan

Der observeres på sammenhængen mellem dagtilbuddets beskrevne intentioner i læreplanen ift. temaet kommunikation og sprog og de fysiske rammer.

- A). Hvordan bidrager indretningen af det fysiske læringsrum til understøttelse af:
    børnenes sproglige udvikling
    interaktioner børnene imellem?
- B). Hvordan er sprogunderstøttende materialer tilgængelige for børnene?

Besvarelse

På legepladsen observeres følgende:

- Forskellige ting med tilhørende skilte: BUSSEN med tilhørende nummerplade, CYKEL-BANE, DIESEL (tank) med tal/beløb/liter anvisning, OASEN, BUTIK (med to is)
- legehuse, som indbyder til forskellige lege
- figurer af skovens dyr: hare, ræv, rådyr mm
- krydderurtebed
- diverse legesager og køretøjer
- dyrehold.

Indenfor observeres følgende:

I garderober:

- billeder og navn på børn og pp
- billeder af forskellige fugle
- billeder af/anvisning ift. dagens påklædning på legepladsen
- guide til forældre ift. samtale i dagligdagsrutiner
- citater fra børnene

På stuer:

- billeder på skuffer af indhold **UDDYB MAND MED SPØRGSMÅLSTEGN?? pirre kreativitet ift. hvad man kan bruge det til.**
- tal fra 1-10
- fødselsdagsansigter lavet af børnene: jeg har fødselsdag d. ....
- billeder af de 4 årstider
- spil 'udstillet'/visuelt tilgængelige på hylder på væggen
- forskellige guides til pp ift. udvikling af børns sprog/samspil: guide til 5 turtagninger, ICDP's samspilstemaer, Lad barnet komme med forklaringer, udvidelse af barnets ordforråd mm.
- Sundhedsklinikken med synsprøvetavle
- fødselsdagstog med tilhørende billeder af traditioner
- navneskilte på legetøskasser
- børnekunst: spøgelse lavet på børnenes udklippede hånd, måne og flagermus
- billeder af madvarer (samarbejde med sprogpraktikanter)
- rim og remser
- årstidsvæggen med et træ
- tal på gulv fra 1-10

2.3 - **Børneperspektiv**

Der observeres på, hvordan sprogbrug tilpasses det enkelte barn og den samlede børnegruppe

- A). Hvordan taler pædagogisk personale med børnene om børnenes oplevelser og ideer?
- B). Hvordan skifter pædagogisk personale mellem tale- og lytteposition?

Besvarelse

Tilsynet efterlades med et indtryk af en rolig morgenstund på legepladsen.

- Pp efterlader indtryk af at følge børnenes initiativer ved at gentage og bekræfte dem i det, de siger og gør
- Pp skaber forudsigelighed i samspillet samt dét der sker i læringsmiljøet ved at italesætte egne og børnenes handlinger
- Pp fremstår som sproglige rollemodeller ved at tale i positive toner samt invitere børnene med til fx. at fodre kanin og høns.

2.4 - **Strukturer**

Der observeres på organisering og muligheder for arbejdet med sprogmiljøer.

- A). Hvordan er fordelingen af børn og pædagogisk personale?
- B). Hvordan gives der mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber?

Besvarelse

Der observeres 4 pp og ca. 30 børn på legepladsen. kl. 9.00 møder endnu 2 pp ind. Pp er fordelt forskellige steder på legepladsen og det observeres, at pp er opmærksomme på at gøre sig tilgængelig både ved at henvende sig verbalt samt ved fysisk at tilbyde en hånd til de børn, der signalerer behov herfor.

---

3 - Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogiske Læringsmiljøer

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Desuden føres der tilsyn med, om der tages højde for børnenes perspektiver, og at den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, der ligeledes værner om børnenes initiativer, fantasi og virkelyst.

Pædagogisk læreplan §8 og §9

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med, hvordan der i dagtilbuddet tages udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde og alle børns læring, herunder i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Ligeledes føres der tilsyn med arbejdet med den pædagogiske læreplan og evalueringskultur i dagtilbuddet.

3.1 - **Pædagogiske Læringsmiljøer**

Når der arbejdes med børns læring gennem hele dagen:

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag

B). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der omfatter:

- ◦ Planlagte aktiviteter
- Daglige rutiner
- Børneinitierede aktiviteter

C). Hvordan rammesættes leg, således, at børnene inddrages i udformning og udvikling af leg?

Besvarelse

A. B. C.

Der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag:

og

Der arbejdes med at give legen og børns selvorganiserede aktiviteter betydelig plads i hverdagen:

Fx. gennem daglige rutiner med meget genkendelig og struktur i løbet af dagen. Der arbejdes i læringsgrupper og med at udvikle forskellige læringsrum. Pp har en times forberedelse hver uge + en time sammen stuevis på p-møde. Ift. barnesyn kigges meget på, hvordan hverdagen strukturerer med udgangspunkt i, at børnene har værdi og er medbestemmende. Legen en fylder meget, og der arbejdes med særligt indrettede miljøer på alle stuerne. Der lægges vægt på, at leg er lystbetonet, og at børnene har remedier til rådighed i legen. Tankerne bag ICDP metodens principper er synlige i praksis, da flere af pp har været på forløbet omkring dette - fx. at vise positive følelser for barnet.

'Sundhedsklinikken' nævnes som eksempel på et læringsrum, hvor børnene i legen får mulighed for at få associationer til oplevelser med lægebesøg og herigennem bearbejde oplevelser. Flere af rummene i institutionen lægger op til rolleleg. Det er flere steder visualiseret, hvor mange børn, der må være med i legen/rummet ad gangen, hvilket børnene navigerer fint i. Herudover er læringsrum visualiseret og afgrænset med rød tape, og ligeledes er nogle kasser med legetøj visualiseret med rød tape, som betyder, at børnene skal henvende sig til pp for at lege med indholdet.

Inklusion tænkes meget ind. Pp arbejder bevidst med de tre læringsrum, gå foran, ved siden af og bagved barnet. Ift. inddragelse af børneperspektivet har pp fokus på, at de er med til at udvikle legen og har interesse i det, der sættes i gang. Der arbejdes med at skabe et fælles tredje. Der udvikles hele tiden på læringsmiljøet efterhånden, som pp får øje på nye ting i legen. Der arbejdes med at tage alle læringsmiljøer indenfor med ud, så der såvel inde som ude øves finmotorik, grovmotorik, sprog mm.

Der arbejdes med at opdele børnene i læringsgrupper, hvor der er fokus på at

---

aldersopdele børnene, hvor de tirsdag, onsdag og torsdag mødes på tværs af stuerne. På den måde kommer børn og voksne til at kende hinanden bedre på tværs af stuerne, og det giver mindre sårbarhed sårbarhed ift. relationer.

Ift. planlagte aktiviteter arbejdes bl.a. med årets gang. Sproggrupperne starter op med at arbejde med temaet, eksempelvis efterår/blade. Læringsmiljøet starter ude på legepladsen om formiddagen og fortsætter, når børnene kommer ind til formiddagsmad og igen efter spisning, hvor de har samling. Der arbejdes ud fra en temabog, hvortil der er knyttet fokusord. Pp har overvejelser over, hvordan de kan visualisere det for børnene, hvad ordet betyder.

I arbejdet med læringsmiljøer i rutinesituationer arbejdes med dannelse og selvhjulpethed, hvor pp har fokus på omsorg og nærvær. Rutinesituationerne skal ikke bare overstås, der arbejdes med en bevidsthed om, at der sker læring i disse situationer. Børnene har hjælperedskaber til rådighed bl.a. piktogrammer med oversigt over, hvilken påklædning, de skal have på udenfor. Dagtilbudsleder tilføjer her, at der er og har været et ledelsesmæssigt fokus på, at der i høj grad skal være kvalitet i rutinesituationerne.

Ift. børneinitierede aktiviteter inddrages børnene ved at spørge, hvad de gerne vil lege med. Pp følger deres initiativer fx. i sandkassen, hvor pp er undersøgende sammen med børnene. Børnene efterspørger også ofte musikaktivitet på legepladsen, hvilket derfor er en hyppig aktivitet udenfor. Generelt går pp på opdagelse i, hvad børnene er optaget af. Der gives endvidere mulighed for, at et eller evt. flere børn kan være inde, mens resten er ude og omvendt. Dette med udgangspunkt i det enkelte barns behov.

Fb udtrykker, at han kan nikke genkendende til dette ift. erfaring med eget barn.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.2 - **Pædagogisk læreplan §8 og §9**

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan, herunder sammenhængen mellem læreplanstemaerne.

B). Hvordan arbejdes der med pædagogisk dokumentation som en del af den løbende evaluering, herunder inddragelse af børneperspektivet?

C). Hvordan arbejdes der ledelsesmæssigt med rammer for løbende evaluering, med henblik på udvikling af læringsmiljøer?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde:

Fx. ift. den sproglige udvikling er der fokus på, at alle børn kan være med. Når der skal arbejdes med fælles tema i hele børnehaven, starter sproggruppen med at arbejde med det før resten af grupperne - dette for at tilgodese de sprogligt udfordrede børn, så de har mulighed for at opleve succes og genkendelighed. De har bl.a. arbejdet med bogen 'Lily møder en dum unge', hvor de også har koblet krop og bevægelse på uderummet ved at kaste ting over hækken, som de også gør i bogen.

I rutinesituationer arbejdes hele vejen igennem med den alsidige personlige udvikling. Der arbejdes generelt med at målsætte noget, hvor man så kommer omkring flere temaer på én gang.

Der arbejdes med dokumentation bl.a. gennem at udstille ting, hvilket pp vender tilbage til sammen med børnene - pp er nysgerrige sammen med børnene på de processer, de er igennem.

PI tilføjer, at der dokumenteres på AULA til forældrene, der laves SMTTE model over læreplanstemaer og der tages billeder.

Fb udtrykker her, at det virker godt med at få en dagligdags opdatering, fordi det giver dem som forældre stikord til at samtale med barnet om dagens indhold.

PI fortæller, at der ledelsesmæssigt arbejdes med rammer for løbende evaluering bl.a. på p-møder, hvor pp har mulighed for at sparre med hinanden. På p-møder arbejdes fast med evaluering af den pædagogiske læreplan. Pp har faste stuemøder og har desuden hver en times forberedelse til aktiviteter eller andet. Der arbejdes med SMTTE modellen samt skema til handling jf. 'Redskab til selvevaluering.'

Dagtilbudsleder tilføjer her, at der desuden bliver indkøbt en værkstøjskasse til evaluering af læringsmiljøer - en virtuel platform med udgangspunkt i at skabe fælles udgangspunkt samt at tænke børnenes perspektiv ind i udvikling af læringsmiljøerne.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.3 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende: Set i lyset af, at institutionen står overfor snarligt lederskifte, kan der med fordel fortsat arbejdes med refleksion ift. arbejdet med det pædagogiske grundlag i praksis jf.§8, herunder arbejdet med barnesyn, pædagogiske læringsmiljøer, leg og læring samt sammenhængen til Den pædagogiske læreplan - dette for at bevare den pædagogiske kvalitet.

---

4 - Tidlig Opsporing

I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.

4.1 - A). Hvordan inddrager I børne- og forældreperspektivet i forbindelse med trivselsevalueringerne?

B). Hvordan justerer I pædagogiske læringsmiljøer på baggrund af egne og fælles refleksioner i forbindelse med trivselsevalueringerne?

C). Hvordan samarbejder I tværprofessionelt ved ekstra opmærksomhed eller bekymring ift. et barns trivsel?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med tidlig opsporing og justering af de pædagogiske læringsmiljøer:

Fx. gennem den daglige dialog med forældrene, som er grundlaget for barnets trivsel. Pp har fokus på, hvad, hvorfor og hvordan de overleverer til forældrene. Dette har de på p-møde reflekteret over ud fra henvendelse fra forældre omkring formidling af information omkring børnenes trivsel og udvikling. Det har givet anledning til et øget fokus på, at der skal være struktur ift. formidling, at det eksempelvis som udgangspunkt altid er primærpædagogen, der overleverer ting omkring barnets trivsel og er tydelige omkring, hvorfor de har fokus på det pågældende omkring barnet.

Der samarbejdes med forældre, flex pædagog og andre tværprofessionelle omkring at skabe sammenhæng for barnet både hjemme og i institutionen - gennem dialogmøder samt almindelig dialog i hverdagen. Her nævnes et eksempel omkring at skabe tryghed omkring måltidet/madordning, så det bliver en god oplevelse at spise mad i børnehaven såvel som hjemme.

Pl tilføjer her, at de altid skriver ud, hvornår de starter og slutter udarbejdelse af evalueringerne.

Fb udtrykker her, at det har været positivt at få noget på skrift omkring barnets trivsel.

Børneperspektivet inddrages ved at observere børnenes signaler og adfærd. Pp har meget fokus på at bevare den gode stemning i rutine situationerne, så det opleves som rart for børnene. Pp sparrer med hinanden om det enkelte barn for at få det større perspektiv med.

Ift. justering af læringsmiljøerne ud fra trivselsevalueringerne er der bl.a. lavet små grupper, for at alle børn kan være med i et fællesskab. Børnene øver sig i små grupper for med tiden at kunne være i større grupper. På den måde

---

arbejdes der med, at børnene får succeser. Der arbejdes hele tiden med genkendelighed og struktur.

Dagtilbudsleder tilføjer her, at der ledelsesmæssigt løbende er fokus på trivselsevalueringen. Hun sparrer med de pædagogiske ledere efter hver endt periode ift., hvad der skal sættes i gang og hun sørger for at komme med tilbagemeldinger til pp ift., hvordan det ser ud ift. det brede billede af trivsel i institutionen.

4.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende: Ift. institutionens eget opmærksomhedspunkt omkring formidling til forældre, kan der med fordel arbejdes videre med refleksion omkring denne del.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

5 - Sociale fællesskaber der rykker

Aalborg Kommune er der fastsat fælles principper for arbejdet med inklusion, der understreger, at inklusion handler om alle børn. De fælles principper er et vigtigt bidrag til omsætningen af ny dagtilbudslov og realiseringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med inklusion tager udgangspunkt i principperne om børns aktive deltagelse i sociale fællesskaber, samarbejde og helhedsorientering samt fokus på udvikling.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan dagtilbuddet tilrettelægger praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion, når der arbejdes med udvikling af pædagogiske læringsmiljøer og sociale fællesskaber der rykker.

- 5.1 - A). Hvordan organiserer I børnefællesskaber med plads til forskellighed, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og hvor der er fokus på barnets ressourcer?
- B). Hvordan undersøger I barnets egen oplevelse af at være inkluderet?
- C). Hvordan samarbejder I med forældre om det enkelte barns oplevelse af at være en del af børnefællesskabet?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med sociale fællesskaber som en del af det pædagogiske læringsmiljø:

Fx. ved at der arbejdes i mindre grupper, og på den måde kan få øje på alle børn - både inde og ude. De har fokus på, at de har børn, der trives bedst ude og omvendt også inde. Pp følger det, børnene er optaget af.

Pp erfarer, at de små grupper gør, at der er nærvær og ro, og at det giver

---

plads til fællesskaber på tværs af stuerne.

På legepladsen er pp bevidste om at placere sig forskellige steder, så børnene har forskellige muligheder. De voksne er deltagende i legen fx. gemmeleg, hvor børnene styrer og efterhånden kan pp trække sig og observere.

Alle rum i børnehaven bruges, for at børnene kan trives, bl.a. bruges både kontor og pauserum, hvis børnene har brug for at være lidt 'alene' eller få sammen.

Pp har en bevidsthed om narrativer; fx. hvis et barn græder og de andre børn omtaler det som en baby, sætter pp flere ord på, for at de andre børn får en større forståelse og på den måde mere empati.

Der er meget fokus på at børn hjælper børn: hjælp i garderoben, hjælp til at finde en skovl. De ældste børn viser vejen, på den måde lyses på deres ressourcer.

Ift. undersøgelse af barnets egen oplevelse af at være inkluderet har pp fokus på at observere. Der observeres bl.a. på, om børnene trækker sig fra fællesskabet.

Børnene mødes med positive forventninger. Der gives plads til, at børnene kan få fortalt, hvordan de har det, fx. under spisning.

Der samarbejdes med forældre gennem daglig dialog. Pp hjælper med at finde legekammerater ved at italesætte, hvem barnet leger med og har det godt sammen med. På en af stuerne er en citatvæg med børnenes udtalelser om diverse. Her får forældrene et blik ift., hvad børnene er optaget af.

Fb udtrykker her, at han i den tid han har haft børn i børnehaven har oplevet stor forskel i sammensætning af børnegruppen. Han synes, at det er vigtigt med fokus med venskaber, og at pp er gode til at få forældrene inddraget.

5.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende: Der kan med fordel fortsat arbejdes med inddragelse af børneperspektivet ift. barnets egen oplevelse af at være inkluderet - dette som en væsentlig del af arbejdet med principperne for Sociale fællesskaber der rykker.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

6 - Sprog

I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.

6.1 - A). Hvordan arbejder I med sprog og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer?

B). Hvordan arbejder I bevidst med at være sproglige rollemodeller?

Besvarelse

Der udarbejdes sprogvurderinger og handleplaner og laves opfølgning herpå.

A og B

Der arbejdes med sprog og sprogstimulering med henblik på understøttelse af alle børns sproglige udvikling:

Fx. gennem rim og remser, sprogkuffert, sproggrupper, temaarbejde, sange mm. Der arbejdes med bevidsthed omkring 5 turtagninger i dialog med børnene samt ICDP's samspilstemaer, hvor der er fokus på at gøre sproget konkret. Der arbejdes med materialet 'Læseleg' med udgangspunkt i specifikke bøger, spørgsmål, lege og en quiz.

Forældrene inddrages i sprogarbejdet bl.a. gennem sprogvurdering, hvor pp kommer med ideer til, hvordan de kan arbejde med fokuspunkter derhjemme.

I de forskellige læringsrum indenfor hænger hjælpesætninger i form af replikker, som pp opfordrer børnene til at sige for at få en rolle i legen. Herudover er der anvisende billeder i garderobe og i forbindelse med spisning, så det er tydeligt for børnene, hvad de skal i de forskellige situationer.

Pp er sproglige rollemodeller ved at have øjenkontakt med børnene, når de taler sammen. De tænker over deres mimik med overvejelser om, at det er vigtigt at reflektere over det nonverbale sprog.

Fb udtrykker her, at han oplever, at pp taler til børnene på en fornuftig måde.

Der henvises i øvrigt til punkt 3.0: 'Det fælles pædagogiske grundlag', hvor der ligeledes beskrives, hvordan der arbejdes med sprog og sprogstimulering.

6.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

7 - Sundhed

I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres. Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

- 7.1 - A). Hvilke overvejelser gør I jer i forbindelse med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø således, at det styrker trivsel, udvikling, læring og dannelse hos børnene?
B). Når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, hvordan arbejder I så med at inddrage børnene i denne vurdering?
C). Hvordan arbejder I med børns læring før-under og efter måltider?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med børnemiljøer vurderet i et børneperspektiv:

Fx. ved at give plads vilde lege, plads til at hoppe, sanse og løbe. Der tilbydes rum til vilde lege både ude og inde. Pp justerer sig efter børnene, så det stadig er børnenes leg, selvom de evt. flytter legen. Og modsat ift. finmotorik har børnene materialer tilgængelige.

Der er fokus på støj i indemiljøer, og bl.a. derfor arbejdes i mindre grupper samt spises i mindre grupper. Morgenen skal være rolig med legestationer, så børnene ved, hvad de kan lave - de har medbestemmelse ift. hvad de gerne vil lave om morgenen.

Børneperspektivet inddrages også, når de laver om i læringsrummene. Her kigger pp på, om børnene leger med det aktuelle rum og hvis ikke, laves det om til noget andet med udgangspunkt i at lytte til børnenes ønsker, og de kan komme med ønsker til indkøb af legetøj. Børneperspektivet bliver også inddraget ved at lytte til, at børnene ønsker en legetøjsdag, hvor de må have legetøj med hjemmefra samt når de gerne vil lege eller spise på de andre stuer.

Pi tilføjer, at deres overordnede mål med sundhed er at skabe robuste børn, som motiveres ved at pp skubber blidt. Børnene skal møde engagerede og involverede voksne, som roser og opmuntrer. Sundhedsplejerskens besøg for de 4-årige er også en del af arbejdet med sunde børnemiljøer.

Der arbejdes med sammenhængen mellem måltider som læringsmiljø og børns læring:

Fx. gennem frokostordning. Rutinesituationerne i forbindelse med dette er et af de helt store læringsrum. Der arbejdes bl.a med madmod, selvhjulpethed. Pp lader børnene gøre tingene selv, fx. at skrabe mad ned i skraldespanden med fokus på at give dem succes ved at kunne selv. Der er fokus på at skabe en god stemning omkring bordet og børnene må gerne eksperimentere med maden. Der arbejdes også med den sociale del i form af, at børnene må ønske at spise på en anden stue. Der arbejdes med ugens hjælper, som er den/dem, der hjælper med at dække bord, at tælle tallerkner mm. Der øves forskel på dybe og flade tallerkner.

Fb tilføjer her, at institutionen han synes det er godt, at institutionen har valgt at fejre fødselsdag 1 gang om måneden, så det samles og bliver ens for alle børn.

7.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende: Der kan med fordel arbejdes videre med inddragelse af børnenes stemmer, når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv jf. §8 stk. 7 - dette for at kvalificere det i forvejen gode arbejde med denne del.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

8 - Overgange

I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

- 8.1 - A). Hvordan skaber I en sammenhængende overgang for alle børn og forældre til og fra dagtilbud?
B). Hvilke tegn ser I på, at børnene oplever sammenhængende overgange og hvordan justerer I pædagogisk praksis herefter?
C). Hvad kendetegner jeres læringsmiljø det sidste år i dagtilbuddet så der skabes sammenhæng med børnehaveklassen?

Besvarelse

A, B og C

Der samarbejdes med forældre og evt. andre relevante aktører omkring tryghed i overgange:

Fx. ved at Dagplejen kommer fast i Kanalhuset hver uge. De inviteres ind i

---

børnehaven og benytter sommetider legepladsen, når de er i Kanalhuset. Hvis der starter et barn, som har været ved en privat børnepasser gives gennem forældrene et brev til denne med en invitation til at komme på besøg. Ligeledes kommer vuggestuer forbi.

Dagtilbudsleder fortæller, at der er en formel samarbejdsaftale med dagplejen. Ved overgang fra en institution til en anden i dagtilbuddet foreligger en intern aftale, som man forholder sig professionelt til.

Børnehaven har herudover Månedens besøgsdag, hvor alle kommende nye børn kommer på besøg i børnehaven sammen med deres forældre. Pp oplever, at det allerede der giver dem en samhørighed. De opfordrer forældre til at bruge legepladsen inden start.

Fb tilføjer her, at han oplever sammenhæng i overgangsbesøg, opstartssamtale og 3 mdr.'s samtale.

Ift. overgang til skole udtrykker pl, at de har en forpligtelse ift. at tage teten ved overlevering til skole, fordi de leverer mange børn til andre skoler end distriktsskolen Gistrup. De opfordrer bl.a. andre skoler til at sende et billede af skolen, så børnene kan se den på et billede og de kan tale med pp om det. Der arbejdes med overgangsmarkører, fx. gennem lege som skolen også leger. Børnene øver sig i at være en god ven, at lytte til hinanden, at tage imod beskeder. Der arbejdes med bogstaver på et begyndende plan, og med tiden får børnene små opgaver med hjem. Gruppen hedder 'Rød gruppe' og bliver ikke italesat som en skolegruppe, fordi nogle børn måske skal have et år mere i børnehaven.

Dagtilbudsleder tilføjer, at grundtanken er, at uanset hvilken skole de skal starte på, skal de have en god overgang. Der arbejdes også med håndholdt overgang. Der er besøgsdage i børnehaven, hvor skolen kommer på besøg. Der arbejdes med venskabsinstitutioner i dagtilbuddet, for at de ældste børn på tværs får øje på hinanden inden skolestart.

Tegn på, at børnene oplever sammenhængende overgange: pp kan mærke på de nye børn ved opstart i børnehaven, hvis de har været på legepladsen inden. De ser også tegn på sammenhæng, når de oplever, at børnene har mindre og mindre brug for de voksne.

Fb tilføjer her, at han oplever, at børnene får en blid overgang til børnehaven. De bliver taget godt imod, får kram og kan sidde ved en voksen, hvis de har brug for det.

Pl udtrykker, at overleveringsamtaler giver god mening. De laver børneinterviews ift. skoleovergang, hvor de spørger børnene om, hvad de er optaget af ift. skolestart. denne information går gennem forældrene med videre til skolen.

8.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Omfattende opfyldelse

